

**Fidesz – Magyar Polgári Szövetség
Képviselőcsoportja**

**Kereszténydemokrata Néppárt
Képviselőcsoportja**

Országgyűlési Hivatal

Irományszám: **T/5489**

Érkezett: **2008 APR 15.**

**T/... számú
törvényjavaslat**

**A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény
módosításáról**

Előterjesztő:

**dr. Répássy Róbert
dr. Rubovszky György**

Budapest, 2008. április

2008. évi ... törvény
a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról

1. §

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: Btk.) 47. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Feltételes szabadságra bocsátás

47. § (1) A bíróság a határozott ideig tartó szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsátja, ha - különösen a büntetés végrehajtása alatt tanúsított kifogástalan magatartására és arra a készségére tekintettel, hogy törvénytisztelő életmódot fog folytatni - alaposan feltehető, hogy a büntetés célja további szabadságelvonás nélkül is elérhető.

(2) Feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha az elítélt

- fegyházban végrehajtandó büntetésének legalább négyötöd részét,
- börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,
- fogházban végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét kitöltötte.

(3) Három évet meg nem haladó szabadságvesztés kiszabása esetén - különös méltánylást érdemlő esetben - a bíróság ítéletében akként rendelkezhet, hogy az elítélt a büntetése fele részének letöltése után feltételes szabadságra bocsátható. Ez a rendelkezés nem alkalmazható, ha az elítélt többszörös visszaeső.

(4) Nem bocsátható feltételes szabadságra

- a) akit olyan szándékos bűncselekmény miatt ítélték szabadságvesztésre, amelyet korábbi végrehajtandó szabadságvesztésre ítéltése után, a végrehajtás befejezése előtt követett el,
- b) aki a szabadságvesztésből legalább két hónapot nem töltött ki,
- c) aki a bűncselekményt bünszervezetben követte el,
- d) aki a személy elleni erőszakos bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személy ellen követte el.”

2. §

A Btk. 72. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„A próbára bocsátás

72. § (1) A bíróság a vétség, valamint a háromévi szabadságvesztésnél nem súlyosabban büntetendő bűntett miatt a büntetés kiszabását próbaidőre elhalaszthatja, ha alaposan feltehető, hogy a büntetés célja így is elérhető.

(2) Nem bocsátható próbára a többszörös visszaeső, továbbá aki a személy elleni erőszakos bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személy ellen követte el.

(3) A próbaidő tartama egy évtől három évig terjedhet; a tartamot években kell meghatározni.

(4) A próbára bocsátott pártfogó felügyelet alá helyezhető. Ha a próbára bocsátott visszaeső, pártfogó felügyelet alatt áll.”

3. §

A Btk. 90. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

/A büntetés végrehajtásának felfüggesztése/

„90. § A büntetés végrehajtása nem függeszthető fel, ha

- a) a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt vagy felfüggesztésének próbaideje alatt követték el,
- b) az elkövető a bűncselekményt bünszervezetben követte el,
- c) az elkövető a személy elleni erőszakos bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személy ellen követte el.”

4. §

A Btk. 112. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Feltételes szabadságra bocsátás

112. § (1) A fiatalkorú a szabadságvesztésből akkor bocsátható feltételes szabadságra, ha

- a) a fiatalkorúak börtönében végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét,
- b) a fiatalkorúak fogházában végrehajtandó büntetésének legalább kétharmad részét kitöltötte.

(2) A 47. § (4) bekezdés d) pontja fiatalkorúval szemben nem alkalmazható.”

5. §

A Btk. a következő címmel és a 120/C. §-sal egészül ki:

„A büntetés végrehajtásának felfüggesztése

120/C. § A 90. § c) pontja fiatalkorúval szemben nem alkalmazható.”

6. §

A Btk. 166. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Emberölés

166. § (1) Aki mást megöl, büntetett követ el, és öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberölést

- a) előre kitervelten,
- b) nyereségvágyból vagy
- c) más aljas indokból, illetőleg célból,
- d) különös kegyetlenséggel,
- e) hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, illetőleg emiatt, közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során, továbbá a hivatalos, a

külföldi hivatalos vagy a közfeladatot ellátó személy támogatására vagy védelmére kelt személy ellen,

f) több emberen,

g) sok ember életét veszélyeztetve,

h) különös visszaesőként,

i) tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személy ellen követik el.

(3) Aki emberölésre irányuló előkészületet követ el, büntett miatt öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) Aki az emberölést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(5) A különös visszaesés szempontjából hasonló jellegű bűncselekmény

a) az erős felindulásban elkövetett emberölés (167. §), a népirtás [155. § (1) bekezdés a) pont];

b) az emberrablás és az előljáró vagy szolgálati közeg elleni erőszak súlyosabban minősülő esetei [175/A. § (4) bekezdés, 355. § (5) bekezdés a) pont];

c) a terrorcselekmény, a légi jármű, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármű hatalomba kerítése és a zendülés súlyosabban minősülő esetei, ha a halált szándékosan okozva követik el [261. § (2) bekezdés a) pont, 262. § (2) bekezdés, 352. § (3) bekezdés b) pont].”

7. §

A Btk. 170. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Testi sértés

170. § (1) Aki más testi épségét vagy egészségét sérti, ha a sérülés vagy a betegség nyolc napon belül gyógyul, a könnyű testi sértés vétségét követi el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Ha a testi sértéssel okozott sérülés vagy betegség nyolc napon túl gyógyul, az elkövető a súlyos testi sértés büntettét követi el és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés büntett miatt könnyű testi sértés esetén három évig, súlyos testi sértés esetén egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértést

a) aljas indokból vagy célból,

b) védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen személlyel szemben, továbbá

c) tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.

(4) Büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő az elkövető, ha a testi sértés maradandó fogyatékoságot vagy súlyos egészségromlást okoz, illetőleg, ha a súlyos testi sértést különös kegyetlenséggel követi el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a testi sértés életveszélyt vagy halált okoz.

(6) Aki a súlyos testi sértést gondatlanságból követi el, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel, közérdekű munkával vagy pénzbüntetéssel, a (4) bekezdésben meghatározott esetben három évig, életveszélyes sérülés okozása esetén öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(7) Az (1) bekezdésben meghatározott vétség elkövetője csak magánindítványra büntethető.”

8. §

A Btk. 174. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Kényszerítés

174. § (1) Aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a kényszerítést tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.”

9. §

A Btk. 175/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Emberrablás

175/A. § (1) Aki mást személyi szabadságától erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel, illetve védekezésre vagy akaratnyilvánításra képtelen állapotát kihasználva megfoszt, és szabadon bocsátását követelés teljesítésétől teszi függővé, büntettet követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha az emberrablást

a) bünszövetségben,

b) fegyveresen,

c) hivatalos személy vagy külföldi hivatalos személy ellen,

d) tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben

követik el.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablást

a) különösen súlyos hátrányt,

b) halált okozva

követik el.

(4) A büntetés tíz évtől tizenöt évig terjedő vagy életfogytig tartó szabadságvesztés, ha az emberrablás szándékos emberölést is megvalósít.

(5) Aki emberrablásra irányuló előkészületet követ el, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(6) Korlátlanul enyhíthető annak a büntetése, aki az emberrablást - mielőtt abból súlyos következmény származott volna - önként abbahagyja.

(7) Aki hitelt érdemlő tudomást szerez arról, hogy emberrablás elkövetése készül, és erről az érintett személyt vagy a hatóságot, mihelyt teheti, nem tájékoztatja, büntettet követ el, és három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, ha az emberrablást legalább megkísérelték.”

10. §

A Btk. 197. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Erőszakos közösülés

197. § (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel közösülésre kényszerít, vagy más védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát közösülésre használja fel, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) az erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel közösülésre kényszerített sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be, illetve a hatvanötödik életévét betöltötte,

b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,

c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen közösülnek.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti erőszakos közösülés a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.”

11. §

A Btk. 198. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Szemérem elleni erőszak

198. § (1) Aki mást erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanságra, vagy ennek eltűrésére kényszerít, vagy másnak a védekezésre, illetőleg akaratnyilvánításra képtelen állapotát fajtalanságra használja fel, büntetett követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha

a) az erőszakkal, avagy az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen fenyegetéssel fajtalanságra, vagy ennek eltűrésére kényszerített sértett a tizenkettedik életévét nem töltötte be, illetve a hatvanötödik életévét betöltötte,

b) a sértett az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt áll,

c) a sértettel azonos alkalommal, egymás cselekményéről tudva, többen fajtalankodnak.

(3) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a (2) bekezdés a) pontja szerinti szemérem elleni erőszak a (2) bekezdés b) vagy c) pontja szerint is minősül.”

12. §

A Btk. 318. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Csalás

318. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz, csalást követ el.

(2) A büntetés vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztés, közérdekű munka vagy pénzbüntetés, ha a csalás kisebb kárt okoz, vagy a szabálysértési értékhatárt meg nem haladó kárt okozó csalást

a) bünszövetségben,

b) közveszély színhelyén,

c) üzletszerűen,
d) tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.

(3) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a csalás nagyobb kárt okoz,
b) a kisebb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott módon, illetve
d) pontjában meghatározott személlyel szemben követik el.

(4) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a csalás jelentős kárt okoz,
b) a nagyobb kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott módon, illetve
d) pontjában meghatározott személlyel szemben követik el.

(5) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a csalás különösen nagy kárt okoz,
b) a jelentős kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott módon, illetve
d) pontjában meghatározott személlyel szemben követik el.

(6) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha
a) a csalás különösen jelentős kárt okoz,
b) a különösen nagy kárt okozó csalást a (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott módon, illetve
d) pontjában meghatározott személlyel szemben követik el.”

13. §

A Btk. 321. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Rablás

321. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett úgy vesz el másától, hogy evégből valaki ellen erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz, illetőleg valakit öntudatlan vagy védekezésre képtelen állapotba helyez, büntetést követ el, és két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) Rablás az is, ha a tetten ért tolvaj a dolog megtartása végett erőszakot avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmaz.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást
a) fegyveresen,
b) jelentős értékre,
c) bűnszövetségben vagy csoportosan,
d) hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során,
e) tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.

(4) A büntetés öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztés, ha a rablást
a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,
b) jelentős értékre hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladatának teljesítése során,

c) jelentős értékre tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben,

d) jelentős értékre fegyveresen, bünszövetségben vagy csoportosan,

e) fegyveresen vagy csoportosan hivatalos személy, külföldi hivatalos személy ellen, hivatalos eljárása alatt, vagy közfeladatot ellátó személy ellen, e feladata teljesítése során, valamint tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.”

14. §

A Btk. 322. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Kifosztás

322. § (1) Aki idegen dolgot jogtalan eltulajdonítás végett

a) úgy vesz el mástól, hogy evégből lerészegíti,

b) az általa más bűncselekmény elkövetése során alkalmazott erőszak avagy élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés hatása alatt álló személytől vesz el, büntettet követ el és öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

a) jelentős értékre,

b) bünszövetségben vagy csoportosan,

c) tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.

(3) A büntetés öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés, ha a kifosztást

a) különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre,

b) jelentős értékre, bünszövetségben vagy csoportosan,

c) jelentős értékre, tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.”

15. §

A Btk. 323. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„Zsarolás

323. § (1) Aki jogtalan haszonszerzés végett mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön és ezzel kárt okoz, büntettet követ el, és egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztés, ha a zsarolást

a) bünszövetségben,

b) élet vagy testi épség elleni avagy más hasonlóan súlyos fenyegetéssel,

c) hivatalos személyként e jelleg felhasználásával avagy hivatalos megbízás vagy minőség színlelésével,

d) tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személlyel szemben követik el.”

16. §

E törvény rendelkezései a kihirdetést követő 60. napon lépnek hatályba.

INDOKOLÁS

Általános indokolás

A rendszerváltás – és különösen az 1993. évi XVII., az 1995. évi XLI., majd az 1998. évi LXXXVII. törvény megalkotása – óta a büntetőjog mind fokozottabban üldözi a gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekményeket. A büntető jogszabályoknak az említett törvényekkel elvégzett módosításai számos bűncselekmény büntetési tételét megemelték, illetve több bűncselekménynél minősítő körülményként szabályozták azt az esetet, amikor a sértett gyermek- vagy fiatalkorú.

E törvényjavaslat további fokozott büntetőjogi oltalmat kíván biztosítani a társadalom e legvédtelenebb, legkiszolgáltatottabb tagjainak: a gyermekeknek és az idős embereknek.

A gyermekkorú sértettekkel kapcsolatos eltérő szabályozás elsősorban az életkorhoz kötődik. Ebben az életszakaszban ugyanis könnyebben válnak áldozattá. Az ok abban rejlik, hogy a gyermeki személyiség fejlődésének egymástól eltérő szakaszai vannak, amelyre a szabályozás során is tekintettel kell lenni. A gyermeknek, figyelemmel fizikai és szellemi érettségük hiányára különös védelemre van szükségük, amelynek a jogi szabályozásban is tükröződnie kell. A bűncselekmények hatásai többrétűek és fokozottak a gyermekek esetén; a gyermek egyedül általában nem tudja feldolgozni azokat és sok esetben segítséget sem tud kérni ehhez. A gyermekkorú áldozatokat ért sérelem lehet testi, szellemi (mentális) sérülés, gazdasági veszteség vagy érzelmi szenvedés.

A gyermekkorú sértettek több formában megjelennek a különféle nemzetközi dokumentumokban, többnyire mint fokozottan vagy különösen veszélyeztetett alanyok. Az ENSZ Deklaráció (Declaration of Basic Principles of Justice for Victims of Crime and Abuse of Power. General Assembly Resolution) szerint a sértettek bizonyos csoportjai különös figyelmet igényelnek. A nők, az idősek, az élet elleni bűncselekmények túlélői mellett e körben nevesítik az egyezmények a gyermekeket is. Az Európai Unió vonatkozó dokumentumai szerint (különösen a 2001/220/JHA kerethatározat) ugyancsak az az álláspont elfogadott, miszerint a nők, a gyermekek a legsebezhetőbbek. Egyes tagállamok, például Franciaország, az Egyesült Királyság és Olaszország elsősorban fizikai és mentális sérülékenységük miatt a különösen veszélyeztetettnek tekintett személyeket (kiskorúak, mozgássérültek) védik fokozottan a jog eszközeivel.

Tudományosan elfogadott és megalapozott tétel, hogy a bűnelkövetők a kiskorúakkal szemben tudatosan cselekszenek, racionálisan döntenek arról, hogy a nekik kiszolgáltatott gyermek méltóságát, vágyait, akaratát semmibe véve önzően, durván és kíméletlenül érvényesítik saját hatalmukat. Éppen ezért szükséges, hogy a szigorú felelősségre vonás elkerülhetetlenségének tudata, mint visszatartó erő, a jelenleginél lényegesen erőteljesebben érvényesüljön. A potenciális elkövetőkkel szemben tehát az a megelőzés a leghatásosabb módja, ha meggyőződésükké válik, hogy nem követhetnek el bűncselekményt gyermekek sérelmére, mert az ilyen bűnt súlyosan megbüntetik.

Az idős kor - a vele rendszerint együtt járó testi és szellemi hanyatlás, valamint tűrőképesség-csökkenés miatt ugyancsak megalapozza a fokozottabb büntetőjogi védelem igényét. Különös tekintettel arra, hogy az idős emberekkel szemben évről-évre emelkedik a mind súlyosabb személy elleni erőszakos bűncselekmények száma. A rendszerváltoztatás utáni magyar büntetőjog mindezidáig adós maradt egy olyan Btk. módosítással, amely megpróbál kiemelkedő büntetőjogi védelmet biztosítani a társadalom e rendkívül széles és különösen sebezhető, rászoruló korosztályának.

A gyermekkorúak és az időskorúak fokozott büntetőjogi védelme kapcsán jogtechnikailag két alternatív kodifikációs megoldási irányzat kínálkozott.

A generális szabályozási elv értelmében olyan módosítása lenne indokolt a büntető kódex Általános Részének, amely az általános büntetékiszabási elvek között szabályozná a tizennegyedik életévét be nem töltött személyek ellen elkövetett személy elleni erőszakos bűncselekményeket. Ezekben az esetekben indokolt lenne a kiszabható büntetési tételt a felével megemelni. Ezt a jogkövetkezményt azonban nem kellene alkalmazni, ha a Btk. Különös része a tizennegyedik életévét be nem töltött személy ellen elkövetett bűncselekményt súlyosabban minősülő eseteként rendeli büntetni. Ezek a szabályok biztosítanák, hogy a bíróság minden esetben olyan büntetést szabjon ki, amely igazodik a cselekmény súlyához és az elkövető társadalomra veszélyességéhez.

A speciális szabályozási elv értelmében egyes kiemelkedő súlyú, személy elleni erőszakos bűncselekményeknél a Btk. Különös Részének az alapeseti tényálláshoz képest súlyosabban minősülő minősített eseti tényállás tartalmi elemei közé indokolt beemelni a tizennegyedik életévét be nem töltött személy elleni, illetve a hatvanötödik életévét betöltött személy elleni elkövetési magatartást.

Ez utóbbi jogtechnikai megoldás tükröződik a javaslatban is, amikor az emberölés, a testi sértés, a kényszerítés, az emberrablás, az erőszakos közöszlés, a szemérem elleni erőszak, a csalás, a rablás, a kifosztás és a zsarolás tényállásoknál minősítő körülményekkel is érzékelteti a jogalkotó, hogy szigorúbban ítéendő meg a bűncselekmény, ha az áldozat gyermekkorú vagy idős ember.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

A módosítás a Btk. 47. §-a (4) bekezdését új *d)* ponttal egészíti ki. Az új rendelkezés kizárja a feltételes szabadságra bocsátásból azt az elkövetőt, aki a szándékos bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személy sérelmére követte el.

A 2. §-hoz

A módosítás a Btk. 72. §-ának (2) bekezdésében a próbára bocsátásból kizártak körét bővíti. Az új rendelkezés értelmében nem bocsátható próbára a többszörös visszaeső mellett az sem, aki a szándékos bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személy sérelmére követte el.

A 3. §-hoz

A módosítás a Btk. 90. §-át egy új *c)* ponttal egészíti ki. Az új rendelkezés szerint a büntetés végrehajtása nem függeszthető fel, ha az elkövető a szándékos bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött, illetve hatvanötödik életévét betöltött személy sérelmére követte el.

Az 4. §-hoz

A módosítás lehetőséget biztosít arra, hogy fiatalkorú elkövető esetén ne kelljen alkalmazni a törvény 47. § (4) bekezdés *d)* pontját a feltételes szabadságra bocsátás mérlegelésekor.

A 5. §-hoz

A módosítás lehetőséget biztosít arra, hogy fiatalkorú elkövető esetén ne kelljen alkalmazni a törvény 90. § *c)* pontját a büntetés végrehajtása felfüggesztésének mérlegelésekor.

A 6. §-hoz

A Btk. 166. § (2) bekezdésének *i)* pontja, amely a tizennegyedik életévét be nem töltött személy elleni emberölést minősítő körülményként rendeli figyelembe venni, kiegészül. A módosítás következtében ugyancsak súlyosabban minősül az emberölés, ha a bűncselekmény passzív alanya az elkövetéskor hatvanötödik életévét betöltött személy. Ezen további minősítő körülmény törvénybe iktatását az időskorú személyek kiszolgáltatott, védtelen helyzete, illetve a sérelmükre elkövetett emberölések számának növekedése teszi indokoltá.

A 7. §-hoz

A rendszerváltás - és különösen az 1993. évi XVII., majd az 1995. évi XLI. törvény megalkotása - óta a büntetőjog fokozottabban üldözi a kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekményeket. Ezt a tendenciát kívánja folytatni a törvény, amikor a testi sértés minősített esetei közé iktatja be a gyermekkorú személy, továbbá a hatvanöt év feletti személy sérelmére elkövetett testi sértést.

A 8. §-hoz

A Btk. 174. §-a egy új (2) bekezdéssel egészül ki, mely a sértett személyéhez kapcsolódó minősített esetet állapít meg. A kényszerítés jogi tárgya a személyek legtagabb módon felfogható cselekvési szabadsága, amennyiben annak védelme nem fogalmazódik meg valamilyen más különös részi törvényi tényállásban. A hatályos szabályozás szerint a bűncselekmény passzív alanya bárki lehet, függetlenül annak cselekvőképességétől, így a kényszerítés megvalósítható gyermekkorú és időskorú személy sérelmére is. Indokolt azonban külön értékelni és minősített esetté tenni a fenti személyi körrel szemben elkövetett kényszerítést, figyelemmel a nevezett passzív alanyok korára.

A 9. §-hoz

Az Egyesült Nemzetek határon átnyúló szervezett bűnözés elleni egyezményének az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Kiegészítő Jegyzőkönyvének 3. Cikk a) pontja szerint: „emberkereskedelem: kizsákmányolás céljából erőszak, fenyegetés vagy a kényszer más formáinak erőszakos emberszöktetés, csalás, megtévesztés, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés, illetve más ember felett hatalmat gyakorló személy beleegyezése érdekében anyagi vagy más előnyök adása vagy elfogadása alkalmazásával, emberek toborzását, szállítását, átadását, bújtatását, átvételét jelenti. A kizsákmányolás magába foglalja legalább mások prostitúciójának kihasználását vagy a szexuális kizsákmányolás egyéb formáit, kényszermunkát, rabszolgaságban tartást, vagy ehhez hasonló gyakorlatot, mások leigázását, illetve emberi szervek eltávolítását.”

E nemzetközi dokumentum a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélést tehát külön nevesíti. Ennek megfelelően a törvényjavaslat a hatályos szabályozásra építve bővíti - az említett kiegészítő jegyzőkönyv elvárásainak megfelelően - a (2) bekezdésben meghatározott és a sértett személyéhez kapcsolódó minősített esetek körét a leginkább kiszolgáltatottak - azaz a tizennegyedik életévüket be nem töltött, illetve a hatvanötödik életévüket betöltött személyek - sérelmére elkövetett emberkereskedelem kiemelésével.

A 10. §-hoz

A Btk. 197. § (2) bekezdés a) pontjának módosítása a minősített esetek körét bővíti. A törvényjavaslat az erőszakos nemi erkölcs elleni bűncselekményeknél, így az erőszakos közönség esetén is szigorúbban rendeli büntetni a cselekményt, ha a sértett hatvanötödik életévét betöltött személy.

A 11. §-hoz

A Btk. 198. § (2) bekezdés a) pontjának módosítása a minősített esetek körét bővíti. A törvényjavaslat az erőszakos nemi erkölcs elleni bűncselekményeknél, így a szemérem elleni erőszak esetén is szigorúbban rendeli büntetni a cselekményt, ha a sértett hatvanötödik életévét betöltött személy.

A 12. §-hoz

A Btk. 318. § (2) bekezdése kiegészül egy új minősített esettel. A csalás törvényi tényállása védelmet kíván nyújtani az ellen, hogy másnak tévedését haszonszerzési célból kihasználhassák. A módosítás - figyelemmel arra, hogy a gyermekkorúak és az időskorúak

ellen nagyobb eséllyel valósulhat meg az elkövetési magatartás – az ezen alanyi kör sérelmére történő elkövetést minősített esetté teszi és szigorúbban rendeli büntetni.

A 13. §-hoz

A Btk. 321. §-a egy új minősített esettel egészül ki. A rablás minősített esetei négy nagy csoportra oszthatók. Az első csoportba az értékhatártól függő minősítő körülmények tartoznak. A másodikban az elkövetés módja, illetve a társas elkövetés különböző fajtái találhatóak. A harmadik csoportot a speciális passzív alanyok - hivatalos személy, közfeladatot ellátó személy - köre körvonalazza. A negyedik csoportot a fentiek kombinációi alkotják. A módosítás a speciális passzív alanyok körét bővíti a gyermekkorúak és az időskorúak alanyi körével.

A 14. §-hoz

A Btk. 322. §-a kiegészül egy új minősített esettel. A kifosztás elkövetési tárgya idegen, értékkel bíró ingó dolog. A cselekmény sértette, aki a dolgot birtokolja. Az elkövetési magatartások lényege, hogy a sértett nem képes - akár pszichikai, akár fizikai okból - megakadályozni dolgai elvételét. A hatályos szabályozás szerint a kifosztás minősített esetei az elkövetési értékre és az elkövetés módjára, illetve ezek kombinációjára alapozva kerültek megállapításra. A módosítás új minősített körülményt vezet be a passzív alanyok egy speciális körével (gyermekkorúak, időskorúak) szemben történő elkövetés esetére.

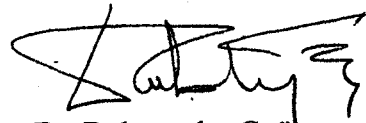
A 15. §-hoz

A Btk. 323. § (2) bekezdése egy új e) ponttal egészül ki. A módosítás a zsarolás tényállása vonatkozásában a hatályos szabályozás szerinti speciális passzív alanyok – hivatalos személy, közfeladatot ellátó személy – körét bővíti a tizennegyedik életévüket be nem töltött és a hatvanötödik életévüket betöltött személyek alanyi körével.

Budapest, 2008. április 15.

Dr. Répássy Róbert
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Dr. Rubovszky György
Kereszténydemokrata Néppárt

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Dr. Szili Katalin
az Országgyűlés Elnöke részére

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

Az Országgyűlés Házsabályáról szóló 46/1994. (IX. 30.) OGY határozat 85. §-a alapján, „**A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény módosításáról**” a következő törvényjavaslatot kívánjuk benyújtani.

Budapest, 2008. április 15.

Dr. Répássy Róbert
Fidesz – Magyar Polgári Szövetség

Dr. Rubovszky György
Kereszténydemokrata Néppárt